

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΙΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Εμπορίου στις 5 Μαΐου 1997, ημέρα Δευτέρα και ώρα 12 μ.μ. με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Λασσαδός.

Μέλη: Νικόλαος Σακελλαρόπουλος,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού κ. Χαρίλ. Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος ,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού κ. Λεωνίδα Νικολούζου,

Μελίνα Μουζουράκη

Δημήτριος Τζουγανάτος,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας : Ταραμπίκου Αλεξάνδρα - Μαρία

Θέμα της συνεδρίασης ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης μεταξύ των εταιρειών Sappi Limited αφενός και SDW Holdings Corporation αφετέρου, η οποία συμφωνήθηκε με τη γνωστοποιηθείσα στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β ν.703/77 όπως ισχύει, από 27.11.96 σύμβαση εξαγοράς μετοχών μεταξύ των εταιριών α) DLJ Merchant Banking Partners LP, DLJ International Partners, CV, DLJ Offshore Partners CV, DLJ Mechant Banking Funding INC.,DLJ First ESC LLC., UBS Capital LLC, SDW Holding Corporation και β) Sappi Limited

Κατά τη συζήτηση παρέστη η κλητευθείσα εταιρεία, Sappi Limited δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου κ. Νικολάου Δεσύπρη.

Στην αρχή της συζήτησης έλαβε το λόγο η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και πρότεινε ότι δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσης της υπό κρίση συγκέντρωσης δεδομένου ότι δε θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική εθνική αγορά. Επίσης η Γενική Εισηγήτρια πρότεινε την επιβολή προστίμου ύψους 5.000.000 δρχ. στην εταιρεία Sappi Limited δεδομένου ότι η υπό κρίση συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού εκπρόθεσμα. Συγκεκριμένα, η σύμβαση εξαγοράς μετοχών υπογράφηκε στις 27.11.96 και γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 18.2.97.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος των δύο εταιριών που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις του και παρέσχε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, και ζήτησε την μη απαγόρευση της συγκέντρωσης και την επιείκεια της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή προστίμου για μη εμπρόθεσμη γνωστοποίηση.

Κατόπιν, απεχώρησε της αιθούσης η γνωστοποιούσα εταιρεία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού προχώρησε σε διάσκεψη, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διατύπωσε η γνωστοποιούσα κατά την συζήτηση της υπόθεσης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I.1. Η εταιρία SAPPI Limited (στο εξής Sappi) έχει ιδρυθεί το 1936 στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής και δραστηριοποιείται στην εκμετάλλευση προϊόντων δάσους, ξυλείας, χαρτομάζας και χάρτου σε παγκόσμια κλίμακα. Ειδικότερα, η Sappi Νοτίου Αφρικής είναι ο πιο σημαντικός καθετοποιημένος παραγωγός χαρτοπολτού και χάρτου, κατέχει και διαχειρίζεται εκτεταμένες φυτείες, μύλους ξυλείας και εργοστάσια χαρτοπολτού και κατασκευής χάρτου. Εξάλλου, η Sappi Ευρώπης είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς χαρτιού χωρίς ξύλο με επιχρίσματα με βιομηχανικές εγκαταστάσεις στη Γερμανία και τη Μεγάλη Βρετανία, ενώ οι εξαγωγές της Sappi στην Ευρώπη ρυθμίζονται από τη Sappi Europe S.A., που αποτελεί κοινοπραξία μεταξύ της Hannover Papier GMBH και της Sappi Europe Ltd με έδρα το Βέλγιο, και τη Speciality Pulp Group με έδρα το Hong-Kong καθώς και επιχειρήσεις στην Ελβετία, τη Ν.Αφρική και τις Η.Π.Α.

Η Sappi κατέχει ήδη το 75% των μετοχών της εταιρείας SDW Holdings, που ελέγχει σε ποσοστό 100% την εταιρεία SD Warren, από εξαγορά που πραγματοποιήθηκε το 1994. Με την εξαγορά αυτή η SAPPI Limited αφενός και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα DLJ Merchant Banking Partners L.P. και UBS Capital Corporation (στο εξής DLJMB και UBS) αφετέρου, εξαγόρασαν την SDW Holdings, κατά 75% η πρώτη και κατά 22% οι δύο άλλες, ενώ το υπόλοιπο 3% των μετοχών διανεμήθηκε στους εργαζόμενους της εταιρίας. Η εξαγορά γνωστοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό 4064/89 της Επιτροπής, η οποία με την IV/M.526 απόφασή της έκρινε ότι η συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αλλά δεν αντιτάχθηκε στην πραγματοποίησή της, αποφαινόμενη ότι δε δημιουργεί ούτε ενδυναμώνει δεσπόζουσα θέση.

Στην Ελλάδα η Sappi δεν έχει φυσική παρουσία, δραστηριοποιείται δε στις πωλήσεις προϊόντων χαρτιού με επεξεργασία χωρίς άνθρακα, χαρτιού με επιχρίσματα χωρίς ξύλο, χαρτιού χωρίς επιχρίσματα και χωρίς ξύλο, χαρτί περιτυλίγματος και επεξεργασμένο χαρτί για την κατασκευή ελασμάτων.

Ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών της SAPPI, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Warren, για τη χρήση που έληξε το Σεπτέμβριο του 1996, ανήλθε σε 1.666.000.000 ECU, ενώ στην Ελλάδα οι πωλήσεις της εταιρίας ανήλθαν σε 1.542.000 ECU.

2. Η SD Warren Company (Warren), 100% θυγατρική της SDW Holdings, είναι ανώνυμη εταιρία που έχει ιδρυθεί στην Πενσυλβάνια των ΗΠΑ και έχει τα κεντρικά γραφεία της στη Βοστώνη. Κατέχει ηγετική θέση στην αγορά των ΗΠΑ σε χαρτί με επιχρίσματα χωρίς ξύλο και επίσης παράγει μεγάλη ποικιλία λευκών και χρωματιστών χαρτιών χωρίς επιχρίσματα. Επιπλέον, παράγει τεχνικά και ειδικά χαρτιά όπως ετικέτες ευαίσθητες στην πίεση και χαρτιά απελευθέρωσης με επιχρίσματα. Η Warren επίσης διαθέτει εκτάσεις ξυλείας στις ΗΠΑ, από προϊόντα των οποίων κατασκευάζει χαρτοπολτό και προϊόντα ξυλείας.

Στην Ελλάδα, η Warren δεν έχει φυσική παρουσία, ενώ η επιχειρηματική της δραστηριότητα περιορίζεται στην πώληση χαρτιού απελευθέρωσης.

Ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρίας για τη χρήση που έληξε το Σεπτέμβριο του 1996 ανήλθε σε 1.500.000.000 ECU, ενώ στην Ελλάδα οι πωλήσεις ανήλθαν σε 250.000 ECU.

II. Στις 27.11.96 υπογράφηκε σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών μεταξύ της Sappi και των μετόχων της μειοψηφίας στην εταιρεία SDW Holding Corporation, που είναι οι εταιρίες DLJ Merchant Banking Partners LP και οι συνδεδεμένες με αυτήν DLJ International Partners, CV, DLJ Offshore Partners CV, DLJ Merchant Banking Funding Inc. και DLJ First ESC LLC., καθώς και η UBS Capital LLCH. Με τη σύμβαση συμφωνείται η μεταβίβαση από τις μεν εταιρείες του ομίλου DLJMB 3.125.000 κοινών μετοχών και 3.468.749 δικαιωμάτων αγοράς ίσου αριθμού μετοχών, ενώ από την εταιρεία UBS 625.000 μετοχών, 693.750 δικαιωμάτων αγοράς ίσου αριθμού μετοχών και 300.000 δικαιωμάτων αγοράς 89.844 μετοχών. Η σύμβαση καθορίζει προθεσμία ολοκλήρωσης της εξαγοράς μέσα σε 180 ημέρες από της υπογραφής της υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρωθούν ορισμένοι όροι μεταξύ των οποίων είναι και η λήψη των απαραίτητων εγκρίσεων από τις Υπηρεσίες Ανταγωνισμού.

Με την πραγματοποίηση της υπό κρίση εξαγοράς η Sappi θα αποκτήσει τις μετοχές που κατείχαν οι παραπάνω μέτοχοι μειοψηφίας στην εταιρία, που ανέρχονται στο 22% περίπου των μετοχών της SDW Holdings και θα αυξήσει κατ' αυτόν τον τρόπο την έμμεση συμμετοχή της στην εταιρία Warren σε ποσοστό 97%.

III. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 εδ.β Ν.703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή περισσότερες

επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Ήδη με την εξαγορά του 1994 η Sappi κατείχε έμμεσα ποσοστό 75% των μετοχών της Warren. Ωστόσο, από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιον της Επιτροπής προκύπτει ότι στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα - μετόχους της μειοψηφίας, DLJMB και UBS, είχαν επιφυλαχθεί σημαντικά δικαιώματα στη διεύθυνση της Warren, έτσι ώστε η Sappi να μην έχει αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο της εταιρίας, αλλά να ασκεί τον έλεγχο από κοινού με τους μετόχους της μειοψηφίας. Συγκεκριμένα, ως προς τα θέματα που αφορούν την έγκριση κάθε ετήσιου επιχειρηματικού σχεδίου και προϋπολογισμού, το διορισμό του Διευθύνοντος Συμβούλου και του Οικονομικού Διευθυντή, κάθε συγχώνευση της SDW Holdings ή της Warren, την έκδοση μετοχών της SDW ή της Warren, κάθε συναλλαγή, συμβόλαιο ή συμφωνία με θυγατρική ή μέτοχο εάν αυτή δεν περιλαμβάνεται στο επιχειρηματικό σχέδιο ή τον προϋπολογισμό και υπερβαίνει τα 2 εκ. δολάρια ΗΠΑ, απαιτείται πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. της SDW Holdings καθώς και έγκριση ενός τουλάχιστον Συμβούλου της DLJMB και της UBS.

Με την υπό κρίση συμφωνία εξαγοράς του ποσοστού 22% των μετοχών της SDW Holdings, η Sappi, κατέχει πλέον το 97% των μετοχών και αποκτά τον πλήρη έλεγχο της Warren, δημιουργείται συνεπώς συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.2β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

IV. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Όπως προαναφέρθηκε, από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στην Επιτροπή προκύπτει ότι οι συμμετέχουσες εταιρείες δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές αγορές προϊόντων χαρτιού στην Ελλάδα. Η μεν εξαγορασθείσα Warren δραστηριοποιείται μόνο στην πώληση χαρτιού απελευθέρωσης. Το χαρτί απελευθέρωσης αποτελεί εξειδικευμένη μορφή παραγωγής της χαρτοβιομηχανίας, με κυριότερες χρήσεις την παραγωγή υλικών με επιχρίσματα όπως από βινύλιο, σε άλλα χειροποίητα δέρματα που προορίζονται για το δέσιμο βιβλίων και ημερολογίων, ταπετσαρίες και μικρά δερμάτινα είδη. Η αγοράστρια εταιρία Sappi δεν παράγει ούτε πωλεί χαρτί απελευθέρωσης. Στην Ελλάδα η εταιρία πωλεί προϊόντα χαρτιού χωρίς άνθρακα, χαρτιού με επιχρίσματα χωρίς ξύλο, χαρτιού χωρίς επιχρίσματα και χωρίς ξύλο, χαρτί περιτυλίγματος και επεξεργασμένο χαρτί για την κατασκευή ελασμάτων.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια, ενώ οι αγορές που επηρεάζονται σε εθνικό επίπεδο από τη συγκέντρωση είναι αφενός μεν η αγορά χαρτιού απελευθέρωσης, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή αγορά (βλ και απόφαση IV/M526 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), αφετέρου η αγορά χαρτιού άλλης επεξεργασίας, όπως χαρτί με επεξεργασία χωρίς άνθρακα, με επιχρίσματα χωρίς ξύλο κλπ.

Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς, από τις εκτιμήσεις της Γραμματείας της Επιτροπής, τις εκτιμήσεις και τα λοιπά στοιχεία που προσκόμισαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, προκύπτει ότι όσον αφορά το χαρτί απελευθέρωσης η Warren κατέχει το 49% της αγοράς για το έτος 1996, ενώ η Sappi στα άλλα προϊόντα χαρτιού κατέχει ποσοστά μικρότερα του 3% στην ελληνική αγορά.

Συνεπώς, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση και σε προληπτικό έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4β παρ.1 και 4γ του ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι πληροί την πρώτη προϋπόθεση υπαγωγής της συγκέντρωσης στη διαδικασία του προληπτικού ελέγχου του άρθρου 4γ Ν.703/77, αφού το μερίδιο στη σχετική αγορά προϊόντος, αυτή του χαρτιού απελευθέρωσης ανέρχεται σε 49%, υπερβαίνει δηλαδή το κατώτατο όριο του 25% που προβλέπεται από το νόμο στην παραπάνω διάταξη. Εξάλλου, παρόλο που οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες δε δραστηριοποιούνται παραγωγικά στην Ελλάδα αλλά εξάγουν τα προϊόντα τους στη χώρα μας, η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν.703/77 με βάση το άρθρο 32 του ίδιου νόμου, η διάταξη του οποίου επιβάλλει την εφαρμογή του νόμου σε κάθε περιορισμό του ανταγωνισμού που επενεργεί ή μπορεί να επενεργήσει στη χώρα μας, ακόμα και στην περίπτωση που οφείλεται σε συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δεν έχουν εγκατάσταση σε αυτή.

Παρόλο που η Sappi και η Warren είναι σημαντικοί παραγωγοί χαρτιού και χαρτοπολτού σε παγκόσμιο επίπεδο, οι πωλήσεις τους τόσο στην αγορά της ευρωπαϊκής ένωσης όσο και στην ελληνική αγορά είναι πολύ μικρές. Εξάλλου, δεν υπάρχουν οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές αφού οι συμμετέχουσες εταιρίες δεν αναπτύσσουν επιχειρηματική δραστηριότητα στην ίδια αγορά προϊόντων στην Ελλάδα. Επιπλέον η συγκέντρωση αυτή δε θα οδηγήσει σε κανενός είδους κάθετη συγκέντρωση, αφού ο χαρτοπολτός που παράγεται από τη Sappi δεν χρησιμοποιείται από την Warren, η οποία παράγει χαρτί απελευθέρωσης στις δικές της εγκαταστάσεις στις ΗΠΑ. Κατά συνέπεια, παρά το μεγάλο μερίδιο που η Warren κατέχει στην εθνική αγορά, εκ του γεγονότος ότι οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές αγορές, δεν παρέχεται σε αυτές η δυνατότητα να περιορίσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό.

V. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4β παρ.1 ν.703/77 κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή την απόκτηση συμμετοχής που

εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, ενώ η υπαίτια παράβαση της υποχρέωσης αυτής έχει, σύμφωνα με την παρ.4 του ίδιου παραπάνω άρθρου, ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου ύψους μέχρι 7% του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4στ. Στην κρινόμενη υπόθεση η συμφωνία αγοραπωλησίας μετοχών υπογράφηκε στις 27.11.96 και γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 18.2.97, ήτοι εκπρόθεσμα κατά 45 ημέρες. Εξάλλου, από την ίδια τη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης προκύπτει ότι οι εταιρείες ήταν εν γνώσει του γεγονότος ότι η συγκέντρωση πληροί τα κατώτατα όρια του άρθρου 4β παρ.1 περ.α' ν.703/77, με βάση το υψηλό μερίδιο που κατέχει τουλάχιστον η Warren στην αγορά του χαρτιού απελευθέρωσης στην Ελλάδα. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο ύψους 5.000.000 δρχ., που δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο από το νόμο όριο του 7% του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διαπιστώνει ότι η συγκέντρωση που γνωστοποιήθηκε δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δε συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο.

Επιβάλλει πρόστιμο εκ δρχ. 5.000.000 στην εταιρία Sappi Limited.

Η απόφαση εκδόθηκε την 26 Μαΐου 1997.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Η συντάξασα την απόφαση

Κωνσταντίνος Λασσαδός

Μελίνα Μουζουράκη

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου